

Albert & Allen Hughes

De to sorte instruktørbrødre Albert og Allen Hughes laver uafrystelige film om de sortes livsvilkår, uden at det bliver hverken utroværdigt eller moraliserende

Når talen falder på sorte amerikanske instruktører, er det som regel Spike Lee, John Singleton og Mario Van Peebles, man først kommer til at tænke på. Men faktisk har også de to tvillingebrødre Albert og Allen Hughes (f. 1972) i al stilfærdighed - i hvert fald hvad Danmark angår - bevist, at de både kan og vil noget.

De har netop færdiggjort en filmatisering af Alan Moore og Eddie Campbells fremragende, litterært anlagte tegneserie om Jack the Ripper, *From Hell*. En stort anlagt produktion med Johnny Depp og Heather Graham i hovedrollerne, som nok skal skaffe filmbrødrene adgang til det etablerede filmmiljø - hvis altså de har lyst. Men det er brødrenes tre foregående film, som har placeret dem på landkortet, og som er bedre end det meste af, hvad både Singleton og Van Peebles kan præstere.

Brødrene Hughes, der fik deres første videokamera, da de var 12 år gamle, debuterede i 1993 i en alder af 21 med den barske og blodige ghettoskildring, *Menace II Society*. En film, som herhjemme ganske ufortjent druknede i kølvandet på Spike Lees *Do the Right Thing* (1989) og *Jungle Fever* (1991) samt John Singletons *Boyz N the Hood* (1991).

Der er ikke meget af Lees og Singletons 'slumromantik' at spore i *Menace II Society*, som nådesløst skildrer livet og døden i L.A.-bydelen Watts for to homeboys, Caine og O-Dog. Til gengæld er der

stor forståelse for karaktererne, ikke mindst den intelligente Caine, der godt ved, at han ingen fremtid har sammen med den vanvittige O-Dog, men som ikke formår at bryde fri af hverken arv eller miljø.

Samtidig anskueliggør filmen, hvordan mennesker ikke handler i forhold til de enkelte situationer eller det enkelte individ, men snarere i overensstemmelse med indgroede vaner og fordomme - hverken ghettodrengene eller de stakler, som kommer i vejen for dem, ser i den anden endet end symbolet for alt det, de enten hader eller frygter.

I modsætning til Spike Lee - hvis sociale og racemæssige indignation har det med at stille sig i vejen for hans udsyn og ofte får ham til at svigte sine karakterer til fordel for Sagen - så holder Hughes-brødrene hele tiden blikket på deres personer og gør derfor også deres historier så meget desto mere vedkommende og potente.

Menace II Society er fortalt i en række dynamiske, næsten dokumentariske tableauer, som alle ender med ildevarslenende at gå i sort. I det hele taget benytter Hughes-brødrene sig af et overraskende veludviklet, stilsikkert filmsprog, deres alder taget i betragtning. Filmen blev modtaget med begejstring af de amerikanske anmeldere, der ikke uden grund kunne konstatere, at der var et slægtsskab mellem brødrenes debutfilm og Martin Scorseses *Mean Streets* (1973). Scorsese er

et af brødrenes store idoler.

Begge film er generationsportrætter, som ligefremt og med stor indlevelse skildrer det rå liv på gaderne i storbyerne, hvor kriminalitet og vold ikke er noget, man vælger, men et livsvilkår. "En vision i stort format af den galskab, der er ved at flå den indre, sorte by i stykker," lød én kritikers meget præcise beskrivelse af *Menace II Society*.

Uafhængighed. Efter *Menace II Society* fik Albert og Allen Hughes masser af tilbud fra producenter om at lave stort budgettede actionfilm, men som brødrene udtalte, "så er action dumt", og de sagde nej. "De tilbød os uhyrlige pengesummer. Men hvis man kun tager 2-300.000 dollars, så bevarer man hele den kreative kontrol."

At det kun er blevet til tre film siden debuten hænger således sammen med, at brødrene har formået at holde fast i deres økonomiske uafhængighed og kunstneriske integritet. Og det på trods af, at de risikerer at gøre sig uvenner med resten af filmbranchen. "Jeg er pisseligeglad med, om underholdningsindustrien sortlister os", har Allen Hughes, den mest talende af de to, udtalt. "Vi skal nok finde på noget at lave, om vi så er nødt til igen at videofilme bryllupper."

Intet krukkeri. Men alt postyret omkring *Menace II Society* og de to unge instruktørbrødre førte dog til en to film og ti millioner dollars stor aftale med Disney-selskabet Caravan. I 1995 var Albert og Allen Hughes så på banen igen, og den selvsikkerhed i udtryk og behandling af dramatisk materiale, som de demonstrerede i deres debutfilm, var kun tydeligere i deres næste film, *Dead Presidents*.

Ambitionerne var også større denne gang, og i stedet for endnu en ghettofilm

American Pimp

får vi serveret en græsk tragedie med en meningsløs Vietnamkrig som blodigt bagtæppe. Mange sorte, som levede i storbyernes ghettoslum, drog til Vietnam i håbet om, at slog de et slag for Uncle Sam - og pengesedlernes døde præsidenter - så ville han til gengæld hjælpe dem med at slippe ud af slummen, når de kom hjem. Men sådan skulle det ikke være. I stedet endte de fleste som mentalt og følelsesmæssigt forkrøblede individer, narkomaner og kriminelle, ude af stand til at leve et normalt familieliv, og med hovederne fulde af Vietnamkrigens mange rædsler.

Brødrene Hughes fortæller om en ung sort mand, Anthony, fra han som knægt i

South Bronx løber ærinder for den lokale gangsterboss, og til han som voksen og hjemvendt fra Vietnam forgæves forsøger at holde sammen på sin lille familie. Han havner igen i kriminalitet, og filmens titel refererer til de pengesedler, Anthony og hans posse har tænkt sig at hugge fra en pengetransport i et vovet og snedigt udtænkt kup.

Selvom filmen rent visuelt er fantastisk godt skruet sammen, og brødrene benytter sig af mange af de samme teknikker og virkemidler som i debutfilmen – ikke mindst i det forbløffende iscenesatte, virtuost koreograferede shoot-out i filmens slutning – så er det stadig historien og personerne, som tæller. Indimellem volden findes også de små, følsomme, ja, næsten poetiske scener, som løfter historien.

Dead Presidents er ligeså energisk, modig, uafrystelig og vigtig en film som *Menace II Society* og ligeledes helt uden det krukkeri og den altfor påtrængende moraliseren, som mange film af andre sorte instruktører forsøger at proppe ned i halsen på publikum.

Vi er ikke Spike Lee. *Dead Presidents* blev ikke ligeså godt modtaget af publikum og kritikerne som *Menace II Society*, hvilket kombineret med brødrenes uforsonlige attitude sikkert er en af årsagerne til, at de først i år 2000 var aktuelle med en ny film.

Dokumentarfilmen *American Pimp*

bringer dem tilmed over i en anden boldgade end tidligere, selvom det stadig er gader uden nåde, deres selv- og håndholdte kamera afsøger i et åbenhjertigt portræt af en række sorte amerikanske alfonser og deres indbringende métier. De prangende klædte, arrogante og åbenlyst forstyrrede pimps er taknemmeligt materiale, og det er både underholdende og rystende, når de skamløst praler med gloriøse bedrifter, mens deres 'bitches' sidder ved siden af og smiler nervøst.

American Pimp er blevet angrebet for ikke at tage afstand fra de mennesker, den portrætterer, dog formår de umiddelbart charmerende, men faktisk ganske usympatiske alfonser at udlevere sig selv som de følelsesmæssigt afstumpede, voldelige og pengegriske individer, de i sandhed også er.

"Vi er ikke Spike Lee", har brødrene svaret på kritikken af *American Pimp*. "Vi slæber ikke rundt på den slags bagage. Man kan lave en dokumentar, hvor man prøver at dække det hele, og så får man kun fat i toppen af isbjerget. Folk vil have det serveret traditionelt - men så ville de ikke have været så fascinerede og ikke have fået så meget at vide om alfonseri."

På tvillingernes tegnebræt ligger endnu en dokumentar - et portræt af den sorte, skleroseramte komiker Richard Pryor, som redefinerede standup-komikken i 1970'erne - og en film om FBI's legendariske boss J. Edgar Hoover.

Christian Monggaard Christensen

Filmografi

1993	Menace II Society
1995	Dead Presidents
2000	American Pimp (dok.)
2001	From Hell